

Exercitatio DE RELIGIONE.

Illius ncmpe

{ Objecto, Actibus,
{ Subjecto, Adjutoriis,
{ Norma, Impedimentis,

Separas hec nos
A grege Brutorum.

Joven Satyr.

John Justice Gary i.

Πάτεται ιερωσαλήμ εἰν αὐθιρωτοῖς. Αρεβίς, οὐ μηρίνεται ἐπὶ Πένοις.
Plato in Minos.

Mah--ahabti toratecha; Kol hajom
hi sichati.

Psa. 119. 97.

Anno 22æ Auriætiae, &c. S. Religionis Liberatae primæ
Londini: Excudebat B. Griffæ, velatisque prostat apud Robertum Gibsonem PÆ
lam auream in vico dicto Chancery-Lane, &c. Job. Lawrence ad Insula
Angeli in vico dicto Poultrey. 1689.

EXERCITATIO DE RELIGIONE.

William Laud

Opere abbatijos Abbatijos Abbatijos
Abbatijos Abbatijos Abbatijos
Abbatijos Abbatijos Abbatijos

University Library Cambridge
Abridge Library Cambridge

161-627

anno 1611. M. 11. 25. plato in Minot.

M. 11. 25. plato in Minot. K. 11. 25. plato in Minot.

anno 1611. M. 11. 25. plato in Minot. K. 11. 25. plato in Minot.

Filiolo meo. Sapere.

Quoniam enim est, mi Ocelle, ex go (tui studiosus)
Ontologiolam qalem qalem conscripsi. Istamq; ca-
pitibus qatuor absolutam. sc. de *Mundo*, de *Ho-
mine*, de *Rebus Hominum*, de *Religione*.

Sanus an secus, haereo; sed vel tunc dierum ad *Tanta-
nus* sum. In te Ascanio stetit *Aenea* cura omnis: &
vilius mihi fuit *vita*, eruditio tua. Nihil agere non
possem: neq; subolutus quid melius agerem, tunc cum
non insuavissimi feriari non possem.

Sed nec diffitebor, *Ansis* audaculus extidi fatigetur:
Néque mirum; quandoquidem a *Libris* procul diffitus:
nec vel *ipst Mihi* sat propinquus, illorum fatigebam. No-
ta loqor, *mea Lux!* inter malleum & incudem positus,
exegi hoc operis. Fagellae enim prime vencrunt obviam
amicorum præstantissimorum *Mortes*. Nec mora, qm
illas exceperant rei famillaris *Brevio*, & *Syres*. Ex-
pectantissimos mei carceres, & confinilla raccio omnia.

Qapropter aversari idenudem ager animus opituli;
& refugere centies, veluti cibimi crudus & male habens
stomachus. Qamquam non multo post tempore, omnia
vicit tui *Amor*. Omnes in *vix Leones*, tibi aliquantulum
opitulandi *Spes* allestantissima.

Laudibus effratur suis, rerum Patens & Salus! Tem-

A. 2. ATALIA

pora mutantur. Ec *nostua* (qod dicitur) volavit non nulla. Vivitur sub *Rege* atq; *Reginâ*, (absq; antiphonis Gallicâ,) CHRISTIANISSIMIS. Exuunturq; sacrosanctæ Religionis vincula & compedes. Non, qod jam antè, vapulat *Virtus*, non exulat *Pietas*. Non Magni constat Honestum, non fugam minatur S. Evangelium Beatissimi Servatoris Evangelium, nostri Parma, xgis, Palladium, Papicolarum pestis, crux, exiitum. Deus nobis hæc Otia fecit.

Attamen aliorum mihi districtissimo, relambenda: Ontologiae otium non suppetit. Lacticini, qicqid sit Religiosi qod hic comparer, extorserint non coridianæ: Eruditionis viri seu Religionis. Fallit augurium fortè, nec ad publici saporis gustum probè condiri mex palam erit. Intermiscetur forsitan & huic Lacticinio, qæ non paucissimis pro Charentismo Anglo doctis,

Genuinum agent non admittentia morsum.

De aliis minus labore. At, qod tuum est, ô multatum Precum fili, Executere te jubeo hoc Opellæ, & Rivere. In illustrissima Deo vivendi arte tantum Scimus, quantum Operamur. Qi Sapere pro Salvore inscripsi, non, te Valere hic loci jubeo, mea vita! sed, pro gratiâ J. Christi, Sapere. Euangelium, tibi opto & Euangelium. Qibus si (qod absit) carueris, nec ipsa te servet Salus, & letibet, Quidam non invenit, quod non possit, non invenit, quod non potest. Omnes in eam, quae invenit, quod potest. Quod invenit, quod potest, non invenit, quod non possit.

Ceterù pauperinus, sed dives positis favore sacris Precibus

ERRATA. = Asibi Pater.

*P*ag 13. lin. 17. deh est. p. 14. l. 13. Ige Elementa.
p. 17. l. 5. Ige militare. p. 19. l. 12. Ige Davidicum.

De

Let the soul, & sensus in dulcissima moderatione videat.

De Religione.

O Pondus humanæ indolis, imperiusq; Amoris
Qo tu pronus, praecept, devine, tuere! Entra
te, Infrā sunt, & Contra, que ad volas iuccau-
dit currus habenas. Ista sis tu diligere, ista te inse-
rea diligere, (tibi dormiens) nescis.
Expergesca et mens animi, & Revertere! in te, illi-
screscentissimus tui. Reverteret sapore tride; ergo, illi
te eripe Orco, ad quem cruentissima damnavit Vela-
nia. Apago delirium, vitam, apago crasinam; Crea-
apud Parthos latet & Armenios. Vivc hodie, & e regni
gio sapere audet.

Cosmologæ (præmissæ) pars magna Homo est, Men-
gologie (quæ jam ante comparuit) & prora, & puppis,
Religio est. Homo, Mundi est. Topazium a Religione
hominis totum est. Agedum de in hoc modo totus
est.

Mechanica hæc est illa, cui in dextra Dierum longitu-
do, in sinistra Opum cornucopia & honorum deri-
- Philologia pariter est, cuius Grammatica prestatissi-
mas secum trahit Concordancias: cuius cælos ap-
rit Rhetorica, clauditq; cuius Poesis incantat Coelitos;
cuiusq; Diabolicas elidit Strophæ Logicali.

Philosophia, hæc eadem est illustrissima ! sua, nil falax Ontologia est, *Metaphysica*; sua, Generationes omnium palam facit, & Corruptiones, *Physica*: sua, mores sacro Baptismate dignos format, *Ethica*: sua, in terrios qosdam cælos convertit casulas, *Oeconomica* : sua, Theocrateia omnino est, *Politica* !

Mathematica, hæc ipsamet Religio est ; magni nominis mensuram implens *Mathematica*. Qid enim ! cælestis Gratiae longum, latum, & profundum, sua explorat *Geometria*. Qæq; carneos fugiunt oculos, sua excipit *Optica*: Innumerabilia & inenarrabilia, in numeratio sua habet *Arithmetica*: Omnia lance æquissimâ , sua collibrat *Statica*: Constringentem Pleiadum delicias Deum, Orionis loræq; solventem ; sua laudat *Astronomia* Mundi insulam, decempedâ non mendaci, sua metitur *Geographia*: unaq; compingit secula universa, sua *Historia*.

Medicina certè qidem est ; & morborum omne genus, per archiatron J E S U M, viætrix atq; superviætrix.

Jurisprudentia similiter hæc est ; Pacis præstantissima supernæ, internæq; externæq;

Theologia, qâ nil majus meliusve , hæc est unissima ! Qandoqidem divinam Qerunt veritatem alii , alii inveniunt aliquodammodo. Possident soli, atq; cum ipsa rem habent Religiosi.

Splendidis æternum valedicito nugis, & *septicolum-narem* Religioni domum ingredere, O Pondus humanae indolis, impetusq; Amor ! Agedum : Objectum, Subiectum, Normam, Aetius, Adjutoria, Impedimenta, atq; Præmia addiscito.

Eja

Eja, (qorum est tibi Copia,) *Aditus resera tuos! Fores* fac pabant Portæ! *Claustra revelle!* *Limina* pande secretissima; Teq; (te dignissima) introeant hæc excelsa! *Ophirio* taxanda auro sunt minimè, *sardiove.* *Sandastri* nulla, nulla *Unionis* mentio, aut mentientissimi flammæ *Pyropi*!

Sed tu, *Pater luminum*, aspira cæptis! *Lucem*, cæteroqin *inaccesam*, colis. Et per *tantam*, qo tu es, *Lumen*, formidandæ oborientur oculis *Tenebræ* Memiserum! qanta *infans* effari gestio? Sublevet a tuo *Lumine Lumen*! Tuaq; in verba juratum, *Spiritus* aperiat os mihi *tuus*! Da, *Pater*, *Dandi* scientissime, *Exprobrandi* nescientissime; da sacris in literis nihil *falli*, da sacris ex literis nihil *fallere*! Faxit profusissima in JESU Domino gratia! Amen.

OBJ E C T U M, Religio habet Deum. *Essentiam*, Dei nomen loquitur, & *Relationem*, omni gentium consensu. Intellectum obruunt nostrum *Maxima*; fugiunt *minima*; sàt subeunt *neutra*. *Esse Deum*, omni notissimo notius est. Atq; quantus hic sit, qantillaq; creaturarum natio: qanta hujus *super omnietas*, qantula harum *Infra nibilitas* sit oportet; nec dici potis est neq; cogitari. *Omnia*, Deus est in omnibus: Nec pars potest esse, q; *Infinitus* non potest non esse. *Deiq; Mundiq;* entitas, *solius Dei* entitatem ne hilum superat. Cæcutit ad hoc jubar, mens qælibet! *Notius* autem nihil est, qamqam nihil ferè *Ignotius*. Usq; adeo dedecet *Vermiculos*, inter loquendum de Numine *typhus*. Sunt qæ per *Specula*, & per *Ænigmata*, demisit ad

captum coelestis Philanthropia. Elohimq; magni ali-qadatenus prendere Incomprehensibilia valemus.

Deum locuturus, Ens Attributis septifarum, Relatione trinum intelligo. sc.

Ens Aeternum; Principii, fluxus, finis, abhorrentissimum.

Ens ~~Aeternus~~; & vel a Seipso vel abs Alio qopiam incausatissimum;

Ens Independens; a sustentando procul & manutenendo, non secus ac in esse producendo.

Ens Necessarium; qod & non fuisse non poterat, & non-esse non potest: faciente ingentissimam non-esse nequeundi potentiam.

Ens Omniprofectissimum; qoad sapientiam, potentiam, bonitatem; & attributa, (qod loqi amant,) cum Decantata, tum pleraq; nobis humi repentibus inaudita.

Ens Tri-Unum; &, per sacros ubiq; Codices, Trinonymum. "Abi ad Jordanem & videris, dictum vetus tritissimum erat, scitissimumq; Rotunde H. Grotius, (vir qantz!) "Sol, Lux, Calorq; tria sunt, Unum "tamen. Vigere sapere. Velle, in uno sunt Tria. Qid multa! Radix Truncus Ramus, arbos sunt una!

Ens Omni Operantissimum; a qo, per quem, & propter quem sunt omnia.

Relata qod attinet; Proprietarius, Rector, atq; Benefactor unicissimus est de qo verba facimus.

Sub-Proprietaricos, Sub-Rectorulos, Sub-Beneficorulos, pro Libitu ordinat Supremus. Hunc autem

tem unum q̄i non cogitat, Deum non ille cogitat, sed Fig-
mentum.

Religionis Alpha & Omega, anima & omnia, Deus
est. Ipsius Maximificatio, Omnipotens, & super-omnipotens,
germana est, & sola (sine improprio) nostra Religio.

Auscultemus Labiis, fili simillimis cocc in si : Quid
Terra præter te mihi ! qid Polus offert colendum !

De Deo, balbutimus misere cis cælum Viatores. Omniq; carere Nescientia Cælites, pernegat Eliphaz Temanites. Infimè sc̄e demittit Deus, in cultus aliquanti faciendo Archangelicos ; demittit, si Psalmistæ fides sit. Attamen intellectus humani gloria, est Dei quantulacunq; nctitia. Minima, minimissima esto ! Pan Sophia (si de-
mus) reliqam, superat hæc minimissima. Parva non
sunt parva, ex qibus proveniunt magna : sed ad Johanninam in Deo vitam, pollet minimissima hæc suppe-
titq; 1 Job. 4. 16.

Qod autem nulla ignoret Ignorantia : cum qærantur Pulcherrimæ, defatigatio est Turpissima. Inq; Deo qærendo, impius q̄i non improbus Labor est. Qamquam post improbas vigilias, & intermissa nunquam studia, verissima fuerit Scaligeri calliepeia / sc. “ Et nostræ pi-
“ etatis & Dei immensitatis intererit, vel ea sentire quæ
“ sentire non possumus.

S U B J E C T U M Religionis, homo est ; totus
qotus. Nempe, Spiritus, Anima, Corpus. Subjectiva
Religio, Dei est in omnibus Inhabitatioz ipsi in omni-
bus Conformatas & Morigeratio.

Nil aliud Antelapsaria, nil aliud Postlapsaria Religio.
Postlapsaria

Postlapsaria omnis, *Christiana* est (secundum minus & magis,) *Christiana* erat *Adamica*; videsis *Protevangelium*, Gen. 3. 15. *Christiana*, *Noachica* erat *Religio*; *Abrahamica*, *Mosaica*, *Prophetica*, *Johannina*, & (qod dici non opus est) *Apostolica*. *Martyrologian* sacram adeat, qd levissime addubitat. *Hebr.* 11.

Religionem *Christianam*, duo constituunt. Nimirum, per *Fædus Novum Reconciliatio*; perq; *Renaissancem cælestem Communio*.

Sed qid tum demum! Totius Hominis est, dicta *Reconciliatio*; totius, *Communio* dicta.

Operum Fædus deprædicatissimum, Homini perfectissime obsecuturo, *Vitam Æternam* est dignatum. *Gratuitum* verò *Novum*, Homini injusto, sed in Christum credituro, *Pacem* redintegratissimam, & salutem largitur sempiternam. *Deleto*, qod adversus Spiritum, Animam, Corpusq; erat, *Chirographo*.

Renaissance, (qis nescit Alphabetarius!) Peccatoris in peccatis demortui, totius *Resurrectio* est; *Intellectus*, *Voluntatis*, *Memoriae*, *Affectuum*, *Conscientiae*, *Imaginantis*, atq; ipsius *Corporis*. Nova *Creatio* audit; & sacra *Templificatio*. Attributorum Dei (qomodo loquimur) *Communicabilium*, *Donatio*; *Incommunicabilem* Impressio est. Hinc *Paulina Exutio* veteris; noviq; *Indutio* (non partis, sed) Hominis. Hinc *Petrinum* divinæ Naturæ Consortium; Qæ non sèpius audio, qm totus fieri auris exopto.

Vah *Patinas* exteriusculum absteras. *Sepulchra*, proh pudor, dealbata! Vah factos prope modum *Christianos*!

*anus! sive (qod Hoseæ verbum est,) in matricis ore
hæsuros.*

*Creavit totos Deus! totos Redemit, cedò? Revocavit
idemq; totos? Certissumè: totos ideo, totissimos *Justi-*
ficat; totissimos *Sanctificat*; totissimos olim & *Glorifi-*
cabit:*

Catholica Ecclesiæ Psalmodia, & perennis esto! “*Sit*
“*Parens rerum mihi carmen! illum Vox canat! Sensus pe-*
“*tat! & remotis Qisqis est vigor FIBRIS, hunc hono-*
“*ret! Mens Deo laudes canat, & INTIMUM omne!*”

N O R M A Religioni, Voluntas Dei est Mandatoria,
qocunq; modo innotescens, Voluntas. Sive Lex, Iestamentum, fædusve.

Illam, *Codicibus sexaginta novem* sacerrimis, egre-
giè propalari contendimus. Nec Verbum *universale*
Divinum, istos tamen prædicamus. De *Lege Naturæ*,
non sentimus non perhonorifice. Qandoquidem, tot illa
mentis divinæ verba nuncia, personat; & tam grandia.

Abs *Adamo* ad *Mosen*, omnia *vivâ voce* sunt tradita.
Mosaicis intercesserunt scriptis & *Johanninis*, anni (præ-
ter proptèr) bis Milleni. Abs *Apocalypse* datâ, *vivæ*
vocis in vice, *Sacram Scripturam* coluit Ecclesia; co-
lit, & immotissima semper colet.

A *Cœlo* proficiisci sacras paginas, non *Hominibus*
mentiendi gnaris, centimode evictum itur. Trigrada-
tim fidem faciunt, *Ecclesiæ testimonium*, ipsiusmet *Pagi-*
narum Genius, vorticordia *Sacro Sancti Spiritus suada*.

Verisimilimum, & certo proximum, id *Testimonii*
redit. Pientissimi vox populi, vox Dei sæpenumerò
audit & est.

Sacræ Scripturæ Argumentum, Deo dignum; Sermo, non Hominem sonans; Scopus, unâqalibet suitatis malaë umbrâ abhorrens; Totius Structura, Partiumq; Harmonia; eloquentia sunt, qæ non immaniter invitissimis, suadet dixero an cogit fidem! Solis Luci, Luce aliâ monstratrice opus non est: Neq; alia qâvis, Scripturarum fulgori videtur Opus.

SS. Spiritus suada, per crimen nostrum necessaria fit. Non hæc iota lucis, affundit luculentissimis antè literis: nil minus. Nostra, præjudiciorum nequam glaucomata tollit; pessimamq; qâ laboramus, hebetudinem: acumen nobis aciemq; impertit cœlitus. Nec alimodè extra dubii aleam, S. Scripturæ summovet originem.

At pessimè sibi cavent otiosuli; q; in S. Spiritum omnia conjicientes, suam in finu recondunt manum. Non is, male, aliud, seu nihil agentibus infidet. Neq; tenebris nos antè eximit, q; ad studia accedit.

Intelligo præ aliis, Testimonii triplicis non contemnendi studia. Viz. Illius, qod sacræ scripturæ perhibuit Deus; alias, qod Ecclesia; atq; alias, qod, in maligno positus semper, Mundus perhibuit.

Dei testimonium, qota eloquuntur Miracula! & q;am illustriter? Verbi, supra omne Nomen, elatio, eloquitur, (super omnia Creationis, omnia Providentiae opera, omnia insigniter ineptientis Philosophiae artificia.) Quantoperè insuper, ad ultimam Thulen propagatio eloquitur; Et sartatecta, in mediis malis, conservatio! Atq; hæc, dolis politicis nullis, insultibus Bellicis nullis, Veneribus Rhetoriciis nullis, paralogismis Logicis nullis. Unicum Josiæ sub

fuo tempore, s. Bibliorum exemplar^s supervixit a ceteris
r^orum intercessione supervixerit. In omnium ad unum
panolethrian, non unus postjuravit Antiochus, non unus
Diocletianus. Thus, odores, sc̄ombros, & perpessa sunt
superantia nusserum militia, ac se p̄sumacra. Attahim,
(inferorum portis pudori sit,) mille post mortes vivunt!
Depressa resurgunt Biblia verè Palmaria! Occidere posse
Biblicos soles, & Redire, videntur orbis. Viderint, ruptis
sæpe illis, furibundi noctis & tenebrarum filiis.

Ecclesiam qod spectat, Bibliorum Laudicinio illa se-
plet omnia. Semen illa suum agnoscit, Iesu Chris-
ti Verbum! Lat, Cibum, Aurum, Gladiolum, Ignum, Lu-
cem, Pluviam agnoscit! Nihil non Unus suum, nihil
non Dulce agnoscit. Atq; ob hoc Verbi assertandi, qd
non illa Enses, Rotas, Pontos Passa est, &c vel Fruita?
Quos non Funes, Flamas, Patibula, Viviscombus?

Qod ad Mundum: Universi illi Biblii assumuerit
venerabilidus, Hec summodiq; Venire testes, Proclamare
Philadelphi autem montes, Montes, linqam, qibus,
Bibliorum depercutitissimus, non pepercit in Autremum.
Officæ argenteæ superimpositu^m, Petri, incœmio Mosei;
aureum Hagiographa, aureum item Prophetas: non Venire
Latrocinia, e Bibliorum Latifundis biquissima! Horri-
ca volo, Platonica, Aristotetica, ac alia sexcenta. Nam
Plutis indueret se Biblicis, quaqueq; sine torniculis
Gentilis. Venire insuper & vos o misericordi, car-
lisq; terræ, ob formidatissima hæc Biblia nobis subdu-
cenda! Formidarunt, qd fassi sunt, Osores, incluta-
bilem, & flexanimam super omnia Veritatem. Oh

magnis clarissima, & Amicitiis, & Inimicitiis, Biblia!

Testamentorum, Fœderumq; nominibus, Biblia vulgo insignimus. Utpotè qæ *Iesu Domini* Testatoris, *Testamentum* prius editum, & posterius, complectuntur. Nec non *Fœdera*, qæ *Deo cum Homine*, & *pro Homine cum Theandro* intercesserint.

Nil homini Loquitur Deus, extra Fœdus. Verbumq;
(ò *Laudes ubi estis*, & *Gratiarum actio?*) non Signatum & Sigillatum non emisit. Nusquam in sacrâ pagina Verbum, seu *Evangelium* memoratur, quin Sacra menta fere subintelliguntur. sc. Et aliud *Regenerationis*, & alterum *Nutritionis* Sacramentum. Iстis exutum Signis *Evangelium*, *Sigillisq;* istis, aliud *Evangelium* dixerel ausus. Qod lituram attenderent, Sacramentorum studiosi spatum, & nil memorantissimi stipites! qui ubiq; locorum scatent stipites.

Operum, *Redemptionis*, & *Gratiae*, tria clarent Fœdera. Erat *Operum* illud prius, in qo Deus vitam spons pondit, saltem Paradisiacam; integer vitæ si ageret Hom o, scelerisq; expers omnis: Homine, tunc temporis potenterissimo, id in sc̄ recepturo. Arborēs nemo nescit Sacramentaria.

Redemptionis qod Legitur fœdus, cum B. Servatore ictum; erat in qo Deus, Christo gaudium, Ovibusq; suis salutem ost pollicitus; ille *Naturam humana* si assumeret, *Jubilatam omnem impleret*, *Intercessionis* item murius in cælorum cælis obiret: Christo quoq; ista sponsuro.

¶ Gratæ

*Gratiæ foedus, Redemptionis foederi superstructum est, in qo *Justitiam* (*Impunitam* atq; *Infusam*,) Glori-amq; immortalem, peccatoribus stipulatur Deus; in Christum modo rite credant! Peccatoribus, id ipsum restipulaturis. Huic Foederi (*supra Laudes posito*,) Sigilli sunt & Sigilla, *Baptismus* sacer & *Cœna* sacramenta. Foedus hoc quam præstantissimum colit; & ad id tota se componit, *Christianæ Religio*. Ad signatum id Sigillatumque: néq; enim (qod amentia est) seorsim rem *Scripturariam* attendit, vel *Sacramentariam*. Conjurxit Deus; *Sola* divisit, & *stultissima* *Improbitas*.*

Proximum *Atheismo* gradum, sine *Fundamento Fidem* reputamus. Qam sequitur carens *Sacra Institutiōne Cul-tus*.

Patroparodota maximi facit *Supersticio*: Theodotis, seu, qod idem est, *Biblicis*, posthabet & postponit *Religio*.

De Minutiis autem re verâ minutis, nullas ciet Tragædias Religio vera. Nec suâ se jactet in aulâ, fanaticus de mentha & cumino altercandi Æolus. In qibus cardo salutis vertitur, in his Religio oleum, in his Operam. Qod ad adiaphora, qæ nec Prolunt nec Obsunt, viderint qd vacant! Occupantur Religiosi.

ACTUS Religioni sunt tergemini. *Fidei, Spei, & Amoris* sacri Actus.

Nova Natura, Religio est: & cuius *Essē* est propter Operari. Propter Operari in Deo multifariam *Imitando*, omnifariam *Obediendo*.

Præcepti, Medii, Finis, &c. Naturæ, quadrupla operum bonorum Necessitas est. Hæc Vult, hæc Jubet, cuius mille rationes Voluntas sola complectitur. Ad Gloriam divinam, hæc conducuntissima sunt; ad Salutem uniuscujusq; propriam; ad alienam &c. Edificationem. Horsum tendebant; atq; hæc eadem velebant. Fatio, Redemptio, Votatio, Justificatio, Sanctificatio, nec minus Glorificatio. Hæc deniq; (oh felix Necessitas!) tam necessaria sunt qmam Labora Bonorum bonitas.

Sed proh dolor! Specie recti (dolis delusi) decipimur. Pro Junone captancur Nubeculae, Rachelis in Loco, Lea amplexatur multa plurima. Atq; ipsa habentur Religia inter non paucissimos, qas sui nihil sunt supra Pedesegas.

Sacra Verba audire, i. Lectio, Precatio sacra, Sacramentorum celebratio, & Consanguinea, qid sunt omnia! Fidei certè, Spei, Amoriq; (& Ingenerandis, & Alendis & Promovendis,) famulantur. Neq; plus Religio sunt eencendæ, qmam ipsa Regina habendas sunt quæ circumstant Ancilla.

Candidatur in tribus, Religiosa (propriissime) Praxis. In Oblatorum a Dao, pro Fodere gratioſo, Receptione: in Pollicitorum, pià Prestolatione: in Postulatorum simili Redditione. Oblata dicta, recipit Fides; Pollicita, Spes præstolatur; Postulata, (satis Decalogo faciens & Evangelio,) Amor reddit.

Ex his Amicitia constat omnis; Communio, & qcūnq; intercedere potis est Culius. Hæc qoties defunt, Arietum holocaustis satur est Deus, Suffitus, odio est.

Tadio

Tædio Novitania, & Sabbatho sicut tædio. Statas abominatur anima Ferias. Repetita perenniter nil prosunt *Sacramenta*; nil *Jejunia* inter Precandum crebra; nil annumerata Pauperibus tota *Supplex*; néq; siqd. piam tradita, ut ardeant, *Corpora*.

Laudata vero *Fides*, Assensus Dei Verbo est, *Confensus* docupletatus & *Fiducia*. *Spes*, (Fidei pulchræ nata pulchrior,) bonorum est, in eo Verbi promissorum, proba *Præsumptio*. Qæq; Viatoribus, patriæ cœlestis qæsi Possessiuncula est. *Amor* est animæ (cui sine Deo nec Vivere nec Valere vita est,) versus Deum motus, in Deo Qies.

Substantiam præterire, unâq; *Religionis Accidens* non flocci facere Perditissimorum est.

Quantum qilq; indies, Qæsi-videtur Deum & Cœlites: quantum Cœlos solarter, Qæsi-intraverit quantum (Abrahamus alter,) Iaculos suos Qæsi-immolaverit: nam is est tantum, néq; plus hilum Egerit religiose.

Subordinata (nec oblitus sum,) non pugnant. Quinimo & quando Aliud est propter Aliud, vix & ne vix Aliud est. *Magnalia* Laudata qd animitus coluerit, *Subordinata* idem & medullitus retinuerit & Mordicūs. *Sacra Biblia*, *Sacramenta*, *Sabbata*, non is vilipenderit. Illi in Tabernaculis Dei Sol unus, sæculis erit pro milibus. Nec ante metus fuerit, qm mediis amabilitatem Finis subduxerit!

A DJUTORIA Religionis tria sunt. sc. Ministerium S. Spiritus Operabundum, Ministerium Operum Dei Objectivum, Ministerium Hominum Ratiocinatum;

vum : (sive *Interpretativum, Argumentativum, atq; Suasorium* ; ad *Intelligentiam* faciens ad *Fidem*, ac ad *Praxin.*)

Bonum, qà Homines, *esurimus* omnes. *Venatumq;* aliquodammodo omnes imus. Qamqam in *tramite* non uno nec *passibus æqis* sudatum est. Uno summi boni voto vivitur : at q̄i *Iter unicum* facturiunt, *Vias supramillennias* faciunt. *Corvos*, Luto testāq; sequuntur alii; cælosqe sibi pollicentur suis illocatos corniculis. Ad omnia *Lentè satis festinant* alteri, vel *Epimenidis somnium dormientes*. Perq; id somnium se introituros *Elysium* somniant hæc paucissimi laboris mancipia.

Horresco referens : In peccato *Concepti, Nati, comparēmus*. Ipsa à nobis *ignorantia* ignorantiam dis-
cat : *Pervicacia, pervicaciam; Benefaciendi impotentialia, impotentiam. Misella Rationis, misella Arbitrii liberi ruina, relictæ est. Non uvas, Spinæ pariamus. Æthiopes, (nec qoad dentes albi,) pelles exuere nil Callemus, Volumus, aut Possumus.* Et ad Deum sine Suppetiis a Deo, perveniri nulloperè potest. Aboleri *Peccati lex abripientissima, non potest; abhorri Operum fædus mortiferentissimum, non potest.* Perpendite sultis q̄i diversissime sentitis, *Gal. 4. 21.*

Videamus ergo aliquantis pér, salutis hæredibus in viam reducendis, qid Deus :

Delegatur (a *Patre & Filio,*) *S. Spiritus* per omnia *Mannuductor. Omnia* hic in omnibus operatur. Bona *Inchoat omnia, Tuetur, Provehit, Perficit. Habitus* hic Infundit : sacrasq; idem *Actiones* Elicit. Docet *ignaros* ; Memoriam refricat *doctis* ; Beneagendi zelo incendit *Memores factos* ; Operum

Operum bonorum Zelatores, gaudio perfundit inenarrabili. Attamen, qod altâ mente reponendum est; id omne *per nos* operatur, qicqid *in nobis* Paracletus operatur. Et certè qos nulla fatigat *Industria*, nulla hos excolit *Inspiratio*. Désidiosorum *Philosophia* nil aliud est qam *Scotoma*: & *Religio* tota *Vertigo* simillima.

Creationis etenim opera & *Providentiae*, perscrutari jubet exquisitissimè! Jubet, inquam, q̄i condocentissima fecerit omnia. Inficias nemo iverit, qui hæc *Biblia* verè altera introspexerit. Visibilia invisibilium Dei *Specula*, hæc & *Monumenta*. Qi in *Toto* ac *Partibus*, *Maximis*, *Mediis*, *minimisq;* animadverterit: q̄i *Elementata* atq; *Elementata*, Deum sensibus ingerentissima, perpendere! Qi, qo in Loco mundi res stetere abs incunabulis; qo jam nunc stant: & qo decursuri temporis in periodis sunt staturæ, investigaverit. Maximè, q̄i, qo in Loco per sacula sempiterna sistet *Oeconomus*, animo volverit: nec tumultuarie.

Stultorum, damus, hæc *Ludicra* sunt: at Sapientum *Biblia*, & S. *Bibliorum Scholia* illustrissima. Scripturam *male* Legunt, Naturam q̄i *non* Legunt.

Qin &, Deo grates *Philanthropo*, Hominum supervenit Ministerium. Ministerium *Familiae* succurrit: *Parentum*, ac *Herorum*. Ministerium *Reipublicæ* subvenit; *Regum*, atq; *Magistratum*. Ministerium *Ecclesiam* colligit, plantat, rigat: *Episcoporum*, *Doctorumq;* *Amoris*, primum: *Potentiae*, secundum: *Sapientiae*, tertium dicitur Ministerium.

Nunc .

Nunc autem, Habitatores Hierosolymarum & Viri
Jehudæ singuli! Deum inter Vineamq; judicate! Ecquid
faciendum Vineæ, quod non fecerit sàt abunde? Nulla certè
Desunt, Supersunt Nulla?

I M P E D I M E N T A Religionis, Caro sunt, Mun-
dusq; Satanæsq; Religio postlapsaria, para puta est
Militia. Dux, Emmanuel est bellicosus. Milites, uni-
versi sunt sui Seqaces. Pro Panopliâ sunt, Verita-
tis cingulus, Justitiae thorax, Fortitudinis ocreæ & Pa-
tientiæ, Fidei scutum, Spei galea, S: Verbi machæra,
Precum saecularum (si dicam) Impetarda! Hostes concer-
sandi, sunt, jam dicti.

Caro, est Corpus ipsum, quatenus Anima plus æquo
charum: Anima etiam est Sensitiva, quatenus Rationali re-
belliosa: Rationalis quoq; est Anima, in quantum sensibus
(sui impos) est dedita: Fallor, an omnia satis exprimit
vox Suas. Nec quid aliud est hæc Caro, qm totius
hominis Deordinatio seu a Deo, ad semet Deflectio-

Mundum consarciant antedictum, bona per se trifaria:
sc. Naturalia infima, Sensualia, & Intellectualia.
Uno verbo, Utib; ante habita Dulcia. Sua, crimine
vacat omni Natura: peccat una, q; in nobis furet,
Pica, & Erotomania gravis.

Satane nomen Legio est. Angelis non is caret,
Filiis, Subditis, Operariis. Qis non vicus abundant tri-
stibus! Cælis extulat non omnibus, terris certè q-
denti nullis. A Cogendo nos, parum absunt; Suadendi
peritiam nil superat. Nota sunt bis decem nomina, in
Codicibus sacris reperta: non obscurè Diabolorum ra-
mæq; bellæq; connotantia.

Atq;

Atq; hæ sunt, qibuscum Lucta est, Copiæ. Harum per agmina in fugam versa, cælum irruitur. In fugam versa, dico ; cumq; Agni sanguine & Testimonii sermone debellata. Hæc contra, dulce expertis Bellum est. O Jesu Christi unusquisque, "Disce miles mititare!"

P R A E M I A Religio, irriguum Inferius habet & Superius. Utrumq; e Gratia cataractis promanantissimum. Ipsius Gratiam volo, cui non una unica in abysso misericordiarum Benedictio.

Atheonum e contra Suppositio, nil ponit in Esse ; contragarrula aliquorundam Oligopistia, nil ponit. Durum qui occlamaverit Deum, Solem is nigerrimum, Oceanum & occlamaverit pumiceum.

Peccatores sane qidem contumaces, non Odio prosequi non potest. Mentiri nescit Veracissimus, moriq; vitalissimus : nescit injustus esse Justissimus. Sed qod Fideles spectat suos, hyperbolicam qid accedat ad munificentiam ? Mollissime dicam ; non habent cur Hierarchiis vel Angelicis invideant. Tantâ beneficiorum mole, hominum mendicabula obruit undiq; Gratia.

Qin & ab hæc Demerendo longius absunt mortaliū Optimi, qām a Depascendo pessimi. Mysteriosa res eqidem, a Deo Meritum est : & mysteriosissima, Meritor, qem agnoscimus, Persona est. Solius Christi Domini intuitu, Deum credimus Remuneratorem. Abs indito S. Spiritu, beneficium unumqodq; confert Deus per modum Præmia. ed qæ Præmia, (præcunte S. Scripturâ,) nuncupamus, Dona eadem, (præcunte eadem,) gratuita arbitramur.

Dona hæc, seu Præmia collata, pro Periodis bis duabus solentissimi spectamus.

Prima sunt, qæ halitum novæ naturæ primum excipiunt. Hæc in antecessum data, & antecænum Præmiola, extollit gentium Doctor. Scripturus, Nq; hæc vidisse oculum Evangelii inopem, nec iudisse auræm, nec invenisse Cor humanum. Cujusnam commatis sunt, qærentibus, respondet ipsissimus v. *Qnnia sunt vestra,* & Paulus, & Apollos, & Cephas, & Mattheus, & Vita, & Mors, & Præsenta, & Futura. *Omnia sunt vestra.*

Erogata dærente post moriendum Proæmia, sequuntur. In Cœlis, domus non manufacta: domi-victa cum Domino vita: Angelorum necessitudo, & celestis confarreatio: Abrahami & cœlicolarum Sinus: Visio, præ qâ caligo est mera, subsolaris encyclopaideia: Assimilatio, cui, si compares, rejicula res est Sanctificatio: Sensatio qædam infanda, Coronis, Thronis, & Stellis matutinis digna.

In Resurrectione, grandiora superveniunt Præmia. Corporis, gloria suffulsum Reunitio: Personæ, honorifica coram mundo omni Justificatio: Mundi reprobi, cum Humani tum Angelici, Condemnatio!

Novissimum post Judicium, præmia quis referat? Dei, Gloriarum regnum regnantissimi, Fruitionis: Iesu Domini, Fruitionis sub eo Regni Mediatoris, Intuitio: Cæli numeris omnibus absoluti, Posseffio: Mundi, ad coronidem perduceti, Aspergatio: *ad annibato mto* Dñi.

Gloria, sive Gloriosam nescio qid sensibile glorificata circundabit Corpora. Qid enim *Oculus* sine Visu? qid *Aures* abseq; audiui? Et quis sitie visibili, visus? quis, sine

sine audibili, *auditus?* Sed me represso: qid futu-
rum est ut simus, vel Christo-didactos latuerit *Apostolos.*

Heu *Miseros*, sub reatu ac imperio Peccati, idq; in-
fensanter acturos! O *beatos*, *hyssopi*, aspergine Lustra-
tos, & cælitùs Regenitos?

Majora hi consequuntur *Gratiâ Gratis data,* qm qæ
Traductâ labe abligurierant, & *Contractâ.* Superabunda-
vit id gratiæ. Nec ipsius Gehennæ tanta esse tormina,
qanta Cæli gaudia, æqi putemus. Qandoqidem *creatür-*
culæ delicta, ista flagellant; *Obedientiam hæc Thean-*
thropinam rependunt. *Higgaion* ò ubi es? Et *Selah* qor-
sum abes *Dividicum?*

Eia agite, qd Deum colitis, Religiosi! qd Veneramini,
non Adulamini, numen Trinunum!

Qui	<i>Patrem,</i> <i>Filium,</i> <i>S. Spiritum,</i>	<i>Spiritu,</i> <i>Animâ,</i> <i>Corpore,</i>
Pro	<i>Lege,</i> <i>Testamento,</i> <i>Fædere</i>	<i>Fide,</i> <i>Spe,</i> <i>Charitate,</i>
	<i>Signato</i>	<i>in</i>
	<i>Sigillato,</i>	

Cum	<i>S. Spiritu</i> perpetim invocato,	<i>Carnem,</i>
	<i>Operibus</i> Dei observatis, contra	<i>Mundum,</i>
	<i>Ministris</i> ritè auscultatis,	<i>Satanamq;</i>
Ad	<i>Tboniq;</i>	<i>bonorum consecutionem,</i>
	<i>Scabelliq;</i>	

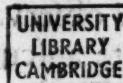
Et

Non sine { } Relativa { } Sanctitate
 Habituali { } Actuali
 Verè { } colitis !
 Et { } Integrè
 Perseveranterq;

Descendant fortè *Nimbi*; consendant *Flumina*; concursent *Venti*, unà *Eurusq*; *Notusq*. Esto. Qin Lapidi
 debent vestro, & solvent angulari Ludibrium !

Agitè boni! & vos *Juventa* florea, *Senesq*; in ultimo
 vitæ Limine exituri! claris tubæ clangoribus Domini-
 num Laudate; nabiis, & Lyris, & tinnitibus cymbali
 Lætis, Laudate!

Hæc est te qærentium generatio, tuam qærentium
 faciem, ô *Jesu Christi Pater*! O terq; qaterq; fælicif-
 simos, hoc in Loco positos! Qorum *Jehova Deus* est;
 & quibus non est tuas clangendi *Laudes*, *Benedictio-*
nes, *Tehillah*, *Tephilla*, & *Hallelujah*, *Hallelujah*, per
 iæcula sæculorum. Finis.

FINIS.

